

מחקרים רבים מצביעים על התרומה הייחודית של מאפייני הערכה עצמית, תמיכה חברתית וחוסר תקווה לנטיית אובדניות בקרב בני נוער. אך עם זאת, חלקם אינם ברי שינוי מיידי ובשל כך, חסרה האפשרות להיעזר בהם לשם סיוע ממשי כדי למנוע מקרי אובדנות בקרב צעירים. לעומת זאת, קיימות אפשרויות לשינוי מעשי מהיר בחייהם של צעירים-השמתם במסגרת חברתית, וניתן כי אפשרות זו נושאת בחובה הזדמנות למניעה אפקטיבית.

מטרת המחקר הנוכחי הינה לבדוק כיצד השתתפות בני נוער במסגרות חברתיות בפרט ונער ממוצא אתיופי, תורמת לתחושת ההערכה העצמית ותמיכה.

שיטת המחקר:

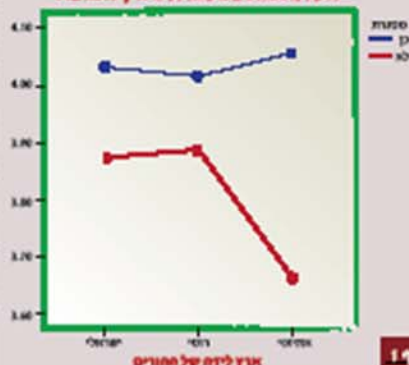
במחקר הנוכחי השתתפו 107 בני נוער בגילאי 12-18, מהם 59 השתתפו במסגרת חברתית (קרי פעילות אחה"צ: חוגי ספורט, מתנ"ס, תנועות נוער). בני הנוער נדגמו משלוש אוכלוסיות-הורים יוצאי ברה"מ, הורים יוצאי אתיופיה וילידי הארץ. כל המשתתפים שאלוני הערכה עצמית, תמיכה חברתית, חוסר תקווה, זהות ישראלית ועמדות כלפי אובדנות.

תוצאות:

נמצא כי השתתפות במסגרת חברתית תורמת בצורה ניכרת הן לרמת הערכה העצמית של בני נוער, והן לתמיכה החברתית, בייחוד של נוער ממוצא אתיופי (ראה גרף 1 ו-2).

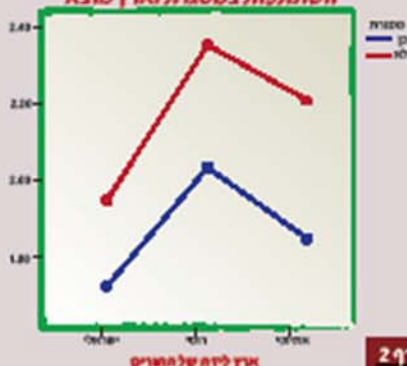
בנוסף, מצאנו כי השתתפות במסגרת חברתית מפחיתה בצורה משמעותית את הנטיית האובדניות של כל בני הנוער. (ראה גרף 2). יותר מכך - ככל שתדירות ההשתתפות במסגרות חברתיות עולה, כך גם רמת האובדנות יורדת ($r = -0.3$; $p < 0.006$) מעבר לתוצאות אלו, נמצא כי מסגרת חברתית מפחיתה את השימוש באלכוהול בקרב כל בני נוער, בייחוד בקרב נוער ממוצא אתיופי. (ראה גרף 3)

הערכה עצמית כמסקנת של השתתפות במסגרת נאריך המוצא

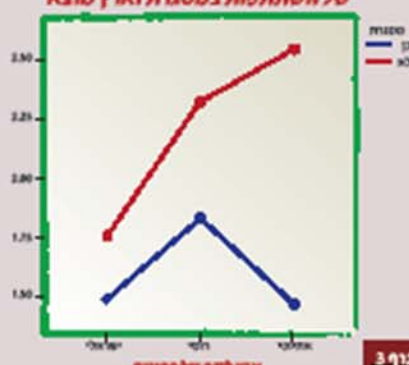
גרף 1

נטיית אובדניות כמסקנת של השתתפות במסגרת נאריך מוצא

גרף 2

תדירות צריכת אלכוהול כמסקנת של השתתפות במסגרת נאריך מוצא

גרף 3

מסקנות:

מחקר זה מדגיש את החשיבות של השתתפות בני נוער במסגרות חברתיות. השתתפות בחוגים, מתנ"סים קהילתיים ותנועות נוער תורמות לשיפור הערכה העצמית של בני נוער ובדגש על בני נוער ממוצא אתיופי. ניתן להסיק ממצא זה בכך שהנוער האתיופי זקוק יותר מאחרים לתחושת השייכות, אשר מתאפשרת בעת השתייכות ופעילות במסגרות חברתיות שונות. יותר מכך, מצאנו כי בני נוער ממוצא אתיופי שמשתתפים במסגרת חברתית צורכים פחות אלכוהול וסמים. הדבר מלמד על כוח המגן של מסגרת חברתית אל מול תופעות שליליות שונות הקורצות לבני הנוער.

מן המחקר ניתן להסיק בצורה בולטת כי קיימת חשיבות רבה לעידוד מעורבותם והשתתפותם של בני נוער במסגרות חברתיות, בייחוד בני נוער עולים.

מורן איטח ואנג'ליקה טגייב
סמינר: "אדם נגד עצמו"
בהנחיית: ד"ר יוסף לוי

תרומתן של
מסגרות
חברתיות
להתמודדות
עם נטיות
אובדניות
בקרב בני
נוער בכלל
ונוער אתיופי
בפרט.